

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

24 päivänä toukokuuta 2016*

Ennakkoratkaisupyyntö — Kiireellinen ennakkoratkaisumenettely — Poliisiyhteistyö ja oikeudellinen yhteistyö rikosasioissa — Puitepäätös 2002/584/YOS — Eurooppalainen pidätysmääräys — 4 a artiklan 1 kohta — Jäsenvaltioiden väliset luovuttamismenettelyt — Täytäntöönpanoa koskevat edellytykset — Harkinnanvaraiset kieltäytymisperusteet — Poikkeukset — Pakollinen täytäntöönpano — Rangaistus, joka on määrätty vastaajan poissa ollessa — Käsitteet ”haasteen henkilökohtainen tiedoksi antaminen” ja ”virallisen tiedon saaminen muilla keinoin” — Unionin oikeuden itsenäiset käsitteet

Asiassa C-108/16 PPU,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Rechtbank Amsterdam (Amsterdamin tuomioistuin, Alankomaat) on esittänyt 24.2.2016 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen samana päivänä, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa, joka koskee sellaisen eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa, jonka kohteena on

Paweł Dworzecki,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja T. von Danwitz (esittelevä tuomari) sekä tuomarit A. Arabadjiev, C. Lycourgos, E. Juhász ja C. Vajda,

julkisasiamies: M. Bobek,

kirjaaja: johtava hallintovirkamies M. Ferreira,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 14.4.2016 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Paweł Dworzecki, edustajinaan advokaat J. Dobosz ja advokaat A. de Boon,
- Alankomaiden hallitus, asiamiehinnään M. Bulterman, M. Noort ja B. Koopman,
- Puolan hallitus, asiamiehinnään J. Sawicka ja M. Pawlicka,
- Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, asiamiehenään V. Kaye, avustajanaan barrister J. Holmes,
- Euroopan komissio, asiamiehinnään R. Troosters ja S. Grünheid,

kuultuaan julkisasiamiehen 11.5.2016 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä 13.6.2002 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2002/584/YOS (EYVL 2002, L 190, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 26.2.2009 tehdyllä neuvoston puitepäätöksellä 2009/299/YOS (EUVL 2009, L 81, s. 24; jäljempänä puitepäätös 2002/584), 4 a artiklan 1 kohdan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, joka koskee eurooppalaisen pidätysmääräyksen, jonka Sąd Okręgowy w Zielonej Górze (Zielona Góra alueellinen tuomioistuin, Puola) on antanut Paweł Dworzeckistä, täytäntöönpanoa Alankomaissa.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

- 3 Puitepäätöksen 2002/584 johdanto-osan viidennen ja seitsemännen perustelukappaleen sanamuoto on seuraava:

”(5) – – uusien ja yksinkertaisempien järjestelyjen käyttöönotto rikoksesta tuomittujen tai epäiltyjen henkilöiden luovuttamiseksi tuomioiden täytäntöönpanoa ja syytteeseen asettamista varten rikosasioissa tekee mahdolliseksi poistaa nykyiset monimutkaiset ja aikaa vievät luovuttamismenettelyt. – –

– –

- (7) Koska tavoitteena olevaa, rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta 13 päivänä joulukuuta 1957 tehtyyn eurooppalaiseen yleissopimukseen perustuvan monenvälisen luovuttamisjärjestelmän korvaamista ei voida riittävällä tavalla saavuttaa jäsenvaltioiden yksipuolisin toimin, vaan se voidaan toiminnan laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla, neuvosto voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklassa tarkoitetun ja Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Kyseisessä artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä puitepäätöksessä ei ylitetä sitä, mikä on tämän tavoitteen saavuttamiseksi tarpeen.”
- 4 Puitepäätöksen 2002/584 1 artiklassa, jonka otsikko on ”Eurooppalaisen pidätysmääräyksen määritelmä ja velvollisuus panna se täytäntöön”, säädetään seuraavaa:
 - ”1. Eurooppalaisella pidätysmääräyksellä tarkoitetaan oikeudellista päätöstä, jonka jäsenvaltio on antanut etsityn henkilön kiinni ottamiseksi ja luovuttamiseksi toisen jäsenvaltion toimesta syytetoimenpiteitä tai vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen täytäntöönpanemista varten.
 2. Jäsenvaltiot panevat eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöön vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen perusteella ja tämän puitepäätöksen määräysten mukaisesti.
 3. Tämä puitepäätös ei vaikuta velvoitteeseen kunnioittaa [EU] 6 artiklassa taattuja perusoikeuksia ja keskeisiä oikeusperiaatteita.”

- 5 Puitepäätöksessä 2009/299 täsmennetään perusteet, joilla eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta voidaan kieltäytyä, kun asianomainen henkilö ei ole ollut läsnä oikeudenkäynnissään. Sen johdanto-osan 1, 2, 4, 6–8 ja 14 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(1) Syytetyn oikeus olla henkilökohtaisesti läsnä oikeudenkäynnissä sisältyy ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen 6 artiklassa määrättyyn oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevaan oikeuteen, sen mukaisesti kuin Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on sitä tulkinnut. Tuomioistuin on myös todennut, ettei syytetyn oikeus olla henkilökohtaisesti läsnä oikeudenkäynnissä ole ehdoton oikeus ja että syytetty voi tietyin edellytyksin vapaasta tahdostaan, nimenomaisesti tai hiljaisella suostumuksella, mutta yksiselitteisesti luopua tästä oikeudestaan.

(2) Puitepäätöksissä, joihin sisältyy lopullisten oikeudellisten päätösten vastavuoroisen tunnustamisen periaate, ei johdonmukaisesti säädetä erikseen päätöksistä, jotka on tehty sellaisen oikeudenkäynnin perusteella, jossa asianomainen henkilö ei ollut henkilökohtaisesti läsnä. Tämä epäjohdonmukaisuus voi vaikeuttaa oikeusallalla toimivien henkilöiden työtä ja haitata oikeudellista yhteistyötä.

--

(4) Sen vuoksi on tarpeen säätää selkeistä ja yhteisistä perusteista, joilla voidaan jättää tunnustamatta päätöksiä, jotka on annettu sellaisen oikeudenkäynnin perusteella, jossa asianomainen henkilö ei ollut henkilökohtaisesti läsnä. Tämän puitepäätöksen tarkoituksena on tarkemmin määritellä tällaiset yhteiset perusteet, joilla täytäntöönpanoviranomainen voi panna päätöksen täytäntöön siitä huolimatta, että asianomainen henkilö ei ole läsnä oikeudenkäynnissä, kunnioittaen kuitenkin täysin tämän henkilön oikeutta puolustukseen. Tämän puitepäätöksen tarkoituksena ei ole säännellä muotoja ja menetelmiä, joita käytetään tämän puitepäätöksen mukaisten tavoitteiden saavuttamiseksi, mukaan lukien menettelyvaatimukset, vaan niistä säädetään jäsenvaltioiden kansallisessa lainsäädännössä.

--

(6) Tämän muiden puitepäätösten muuttamisesta tehdyn puitepäätöksen säännöksissä säädetään, millä edellytyksillä päätöstä, joka on annettu sellaisen oikeudenkäynnin perusteella, jossa asianomainen henkilö ei ollut henkilökohtaisesti läsnä, ei pitäisi kieltäytyä tunnustamasta ja panemasta täytäntöön. Nämä edellytykset ovat vaihtoehtoisia; kun yksi edellytyksistä täyttyy, päätöksen tehnyt viranomainen antaa vakuutuksen siitä, että edellytykset on täytetty tai täytetään, täyttämällä eurooppalaisen pidätysmääräyksen tai muihin puitepäätöksiin liittyvän todistuksen tarvittavan kohdan, minkä pitäisi riittää päätöksen täytäntöönpanemiseksi vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen perusteella.

(7) Päätöstä, joka on annettu sellaisen oikeudenkäynnin perusteella, jossa asianomainen henkilö ei ollut henkilökohtaisesti läsnä, ei pitäisi kieltäytyä tunnustamasta ja panemasta täytäntöön, jos hän joko oli saanut haasteen henkilökohtaisesti tiedoksi ja hänelle oli siten ilmoitettu päätökseen johtaneen oikeudenkäynnin ajankohdasta ja paikasta tai jos hän on muilla keinoin tosiasiallisesti saanut virallisen tiedon oikeudenkäynnin ajankohdasta ja paikasta siten, että voidaan kiistattomasti todeta, että hän oli tietoinen oikeudenkäynnistä. Tällöin oletetaan, että henkilö oli saanut kyseiset tiedot 'asianmukaiseen aikaan' eli riittävän ajoissa voidakseen osallistua oikeudenkäyntiin ja tosiasiallisesti käyttää oikeuttaan puolustukseen.

(8) Syytetyn oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin taataan ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdysä yleissopimuksessa, sen mukaisesti kuin Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on sitä tulkinnut. Oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevaan oikeuteen sisältyy asianomaisen henkilön oikeus olla henkilökohtaisesti läsnä oikeudenkäynnissä. Jotta asianomainen henkilö voi käyttää hyväksi tätä oikeutta, hänen on oltava tietoinen oikeudenkäynnistä. Tämän puitepäätöksen

perusteella henkilön tietoisuus oikeudenkäynnistä olisi varmistettava kussakin jäsenvaltiossa sen kansallisen lainsäädännön mukaisesti, ja tässä yhteydessä on täytettävä yleissopimuksen vaatimukset. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti erityistä huomiota voitaisiin, silloin kun se on tarkoituksenmukaista, kiinnittää myös siihen, onko asianomainen henkilö pyrkinyt saamaan hänelle osoitettua tietoa, harkittaessa, onko tapa, jolla tieto annetaan, riittävä varmistamaan henkilön tietoisuuden oikeudenkäynnistä.

– –

- (14) Tässä puitepääatöksessä ainoastaan määritellään tarkemmin tunnustamatta jättämisen perusteet niitä säädöksiä varten, jotka koskevat vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamista. Sen vuoksi esimerkiksi asian uudelleenkäsitteilyä koskevaan oikeuteen liittyvien säännösten soveltamisala rajoitetaan yksinomaan tunnustamatta jättämisen perusteiden määrittelyyn. Niiden tarkoituksena ei ole yhdenmukaistaa kansallista lainsäädäntöä. Tällä puitepääatöksellä ei rajoiteta jäsenvaltioiden rikoslainsäädännön lähentämiseksi annettavien Euroopan unionin tulevien säädösten antamista tai soveltamista.”
- 6 Puitepääatöksen 2002/584 4 a artiklan 1 kohta lisättiin kyseiseen puitepääatöseen puitepääatöksen 2009/299 2 artiklalla, ja kyseisen 4 a artiklan otsikko on ”Pääatöset, jotka on annettu henkilön ollessa poissa oikeudenkäynnistä”. Mainitun 1 kohdan sanamuoto on seuraava:

”Täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen voi myös kieltäytyä panemasta täytäntöön eurooppalaista pidätysmääräystä, joka on annettu vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen täytäntöönpanoa varten, jos henkilö ei ollut henkilökohtaisesti läsnä päätöksen johtaneessa oikeudenkäynnissä, jollei eurooppalaisessa pidätysmääräyksessä todeta, että henkilö pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion kansallisessa lainsäädännössä tarkemmin määriteltujen menettelyvaatimusten mukaisesti:

- a) asianmukaiseen aikaan
- i) joko oli saanut haasteen henkilökohtaisesti tiedoksi ja siten saanut tiedon päätöksen johtaneen oikeudenkäynnin ajankohdasta ja paikasta tai oli muilla keinoin tosiasiallisesti saanut virallisen tiedon kyseisen oikeudenkäynnin ajankohdasta ja paikasta siten, että voidaan kiistattomasti todeta, että hän oli tietoinen oikeudenkäynnistä,
- ja
- ii) hänelle oli ilmoitettu, että asia voidaan ratkaista, vaikka hän jää pois oikeudenkäynnistä,

– –”

Alankomaiden lainsäädäntö

- 7 Puitepätös 2002/584 on saatettu osaksi Alankomaiden lainsäädäntöä Overleveringswetillä (luovuttamisesta annettu laki, jäljempänä OLW). Kyseisen lain 12 §:n sanamuoto on seuraava:

”Luovuttamista ei sallita, jos eurooppalaisella pidätysmääräyksellä on tarkoitus panna täytäntöön tuomio silloin, kun syytetty ei ole ollut henkilökohtaisesti läsnä tuomioon johtaneessa oikeudenkäynnissä, jollei eurooppalaisessa pidätysmääräyksessä todeta, että pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion menettelyvaatimusten mukaisesti:

- a) haaste on annettu tiedoksi syytetylle itselleen asianmukaiseen aikaan, ja hän on siten saanut tiedon ratkaisuun johtaneen oikeudenkäynnin ajankohdasta ja paikasta, tai hänelle on muilla keinoin tosiasiallisesti annettu virallinen tieto kyseisen oikeudenkäynnin ajankohdasta ja paikasta siten, että voidaan kiistattomasti todeta, että hän oli tietoinen oikeudenkäynnistä, ja syytetylle on ilmoitettu, että ratkaisu voidaan tehdä, vaikka hän jää pois oikeudenkäynnistä; tai

– –”

- 8 OLW:n liitteessä 2, jonka otsikko on ”[OLW:n] 2 §:n 2 momentissa tarkoitettu eurooppalaisen pidätysmääräyksen malli”, oleva D kohta vastaa puitepäätöksen 2002/584 liitteessä olevaa d kohtaa.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 9 Officier van justitie bij de rechtbank (tuomioistuimessa toimiva syyttäväviranomainen) toimitti 30.11.2015 Rechtbank Amsterdamille (Amsterdamin tuomioistuin, Alankomaat) pyynnön, joka koski Sąd Okręgowy w Zielonej Górze (Zielona Góran alueellinen tuomioistuin, Puola) antaman, 4.2.2015 päivätyn eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa.
- 10 Kyseisessä eurooppalaisessa pidätysmääräyksessä on kyse Dworzeckin, joka on Haagissa (Alankomaat) asuva Puolan kansalainen, pidättämisestä ja luovuttamisesta, jotta Puolassa voitaisiin panna täytäntöön kolme vankeusrangaistusta, joiden pituudet ovat kaksi vuotta, kahdeksan kuukautta ja kuusi kuukautta. Kaksi viimeksi mainittua rangaistusta on vielä pantava täytäntöön kokonaisuudessaan, kun taas Dworzeckin on kärsittävä ensimmäisestä rangaistuksesta vielä seitsemän kuukautta ja 12 päivää vankeutta. Käsiteltävänä oleva ennakkoratkaisupyyntö koskee ainoastaan luovuttamista toisen vankeusrangaistuksen täytäntöönpanoa varten.
- 11 Viimeksi mainitun rangaistuksen osalta mainitun eurooppalaisen pidätysmääräyksen D kohdassa täsmennetään, että asianomainen henkilö ei ole ollut henkilökohtaisesti läsnä tuomioon, jossa mainittu rangaistus on määrätty, johtaneessa oikeudenkäynnissä. Pidätysmääräyksen antanut oikeusviranomainen on näin ollen merkinnyt rastin puitepäätöksen 2002/584 liitteenä olevan lomakkeen d kohdan 3 kohdan 1 alakohdan b alakohtaa vastaavaan eurooppalaista pidätysmääräystä koskevan lomakkeen D kohdassa olevaan 1 kohdan b alakohtaan, jota käytetään silloin, kun ”haastetta ei ole annettu henkilölle henkilökohtaisesti tiedoksi, vaan – – hän on muilla keinoin tosiasiallisesti saanut virallisen tiedon kyseisen oikeudenkäynnin ajankohdasta ja paikasta siten, että voidaan kiistattomasti todeta, että hän oli tietoinen oikeudenkäynnistä, ja hänelle on ilmoitettu, että asia voidaan ratkaista, vaikka hän jää pois oikeudenkäynnistä”.

- 12 Tietoina, jotka koskevat tapaa, jolla kyseinen ehto on täyttynyt, ja jotka on täsmennettävä mainitun lomakkeen d kohdan 4 kohdassa, kyseisessä eurooppalaisessa pidätysmääräyksessä täsmennetään englannin kielellä seuraavaa:

”Haaste on lähetetty Paweł Dworzeckin tiedoksiantoja varten ilmoittamaan osoitteeseen, ja sen on oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 132 §:n mukaisesti ottanut vastaan kyseisessä osoitteessa asuva täysi-ikäinen henkilö eli Paweł Dworzeckin isoisä; mainitussa säännöksessä säädetään, että ’jos vastaanottaja on poissa, oikeudenkäyntiasiakirja on annettava tiedoksi vastaanottajan talouteen kuuluvalla täysi-ikäiselle henkilölle, ja jos vastaanottajan talouteen kuuluva täysi-ikäinen henkilö on poissa, oikeudenkäyntiasiakirja voidaan antaa tiedoksi myös kiinteistön omistajalle, talonmiehelle tai kylän johtajalle edellyttäen, että nämä henkilöt sitoutuvat antamaan asiakirjan tiedoksi sen vastaanottajalle’. Myös jäljennös tuomiosta on lähetty samaan osoitteeseen, ja sen on ottanut vastaan kyseisessä osoitteessa asuva täysi-ikäinen henkilö. Paweł Dworzecki on lisäksi tunnustanut syyllisyytensä ja hyväksynyt etukäteen syyttäjän esittämän rangaistuksen.”

- 13 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin huomauttaa, että se on jo tulkinnut Alankomaiden lainsäädäntöä, jolla puitepäätöksen 2002/584 4 a artiklan 1 kohta on pantu täytäntöön, siten, että pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion lainsäädäntö on otettava huomioon tutkittaessa kyseisen säännöksen a–d alakohdassa asetettujen edellytysten noudattamista. Näin ollen kyseinen tuomioistuin ei ole soveltanut OLW:n 12 §:ssä säädettyä kieltäytymisperustetta muun muassa silloin, kun haaste on annettu tiedoksi luovutettavaksi pyydetyn henkilön talouteen kuuluvalla henkilölle.
- 14 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii kuitenkin sitä, onko tällainen kansallisen lainsäädännön tulkinta puitepäätöksen 2002/584 4 a artiklan 1 kohdan mukainen. Se katsoo nimittäin, että unionin lainsäätäjän tarkoituksena on ollut korostaa puitepäätöksen 2002/584 4 a artiklan 1 kohdan a–d alakohdassa olevaa luetteloa edeltävällä ilmaisulla ”pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion kansallisessa lainsäädännössä tarkemmin määriteltyjen menettelyvaatimusten mukaisesti” ja etenkin määritteellä ”tarkemmin” sitä, että puitepäätöksellä 2009/299 ei ollut tarkoitus yhdenmukaistaa rikosasioiden oikeudenkäyntejä koskevaa jäsenvaltioiden lainsäädäntöä yleisesti vastaajien poissa ollessa annettujen tuomioiden ja erityisesti rikosasioissa annettavien haasteiden tiedoksiantotavan osalta, vaan sillä oli ainoastaan tarkoitus säätää yhteisistä perusteista, joilla voidaan jättää tunnustamatta rikosasioissa vastaajien poissa ollessa annettuja ratkaisuja. Tästä seuraa, että puitepäätöksen 2002/584 4 a artiklan 1 kohdan a–d alakohtaan sisältyvät ilmaisut ovat unionin oikeuden itsenäisiä käsitteitä.
- 15 Näiden käsitteiden tulkinnan osalta ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että puitepäätöksen 2002/584 4 a artiklan 1 kohdan a alakohtaan sisältyvät edellytykset eivät täyty käsiteltävässä asiassa, koska ei ole näytetty toteen, että Dworzecki on saanut tosiasiallisesti virallisen tiedon oikeudenkäynnin ajankohdasta ja paikasta.
- 16 Lisäksi ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin korostaa sitä, että sen ehdottama puitepäätöksen 2002/584 4 a artiklan 1 kohdan tulkinta saattaa olla suppeampi kuin ne vaatimukset, jotka ilmenevät Roomassa 4.11.1950 allekirjoitetun ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen 6 artiklaa koskevasta Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännöstä. Viimeksi mainittu tuomioistuin nimittäin asetti erityisesti 1.3.2006 antamansa tuomion *Sejdovic v. Italia* (CE:ECHR:2006:0301JUD005658100) 99 ja 101 kohdassa ainoastaan vaatimuksen siitä, että syytetty on ”riittävällä tavalla tietoinen hänen syytteeseenpanostaan ja [hänen osaltaan] nostetuista syytteistä”.
- 17 Näissä olosuhteissa Rechtbank Amsterdam (Amsterdamin tuomioistuin) on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Ovatko [puitepäätöksen 2002/584] 4 a artiklan 1 kohdan a alakohdassa käytetyt käsitteet

- 'asianmukaiseen aikaan – oli saanut haasteen henkilökohtaisesti tiedoksi ja siten saanut tiedon päätökseen johtaneen oikeudenkäynnin ajankohdasta ja paikasta'

ja

- 'asianmukaiseen aikaan – oli muilla keinoin tosiasiallisesti saanut virallisen tiedon kyseisen oikeudenkäynnin ajankohdasta ja paikasta siten, että voidaan kiistattomasti todeta, että hän oli tietoinen oikeudenkäynnistä',

unionin oikeuden itsenäisiä käsitteitä?

2) Jos ovat,

- a) kuinka näitä itsenäisiä käsitteitä on yleisesti tulkittava, ja
- b) kuuluuko esillä olevan kaltainen tapaus, jolle on ominaista, että

- [eurooppalaisen pidätysmääräyksen] mukaan haaste on annettu tiedoksi luovutettavaksi pyydetyn henkilön osoitteessa luovutettavaksi pyydetyn henkilön talouteen kuuluvalla täysi-ikäiselle, joka on sitoutunut antamaan haasteen tiedoksi luovutettavaksi pyydetylle henkilölle
- [eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä] ei käy ilmi, onko – ja jos on, milloin – kyseinen pyydetyn henkilön talouteen kuuluva todella antanut haasteen tiedoksi luovutettavaksi pyydetylle henkilölle
- selvityksestä, jonka luovutettavaksi pyydetty henkilö on esittänyt ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa pidetyssä käsittelyssä, ei voida päätellä, että luovutettavaksi pyydetty henkilö oli ollut – asianmukaiseen aikaan – tietoinen oikeudenkäynnin ajankohdasta ja paikasta

näistä jommankumman ensimmäisessä kysymyksessä tarkoitetun itsenäisen käsitteen piiriin?"

Kiireellinen menettely

- 18 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on pyytänyt, että käsiteltävänä oleva ennakkoratkaisupyyntö käsiteltäisiin unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 107 artiklassa tarkoitetussa kiireellisessä ennakkoratkaisumenettelyssä.
- 19 Tämän pyynnön tueksi se vetoaa muun muassa siihen, että Dworzecki on parhaillaan säilöön otettuna odottamassa sitä, että hänet tosiasiallisesti luovutetaan Puolan tasavaltaan.
- 20 Kyseinen tuomioistuin esittää lisäksi, että unionin tuomioistuimen ennakkoratkaisukysymyksiin antamalla vastauksella on välitön ja ratkaiseva vaikutus Dworzeckin säilöönoton kestoon Alankomaissa, koska kyseinen tuomioistuin ei voi ilman unionin tuomioistuimen antamaa vastausta antaa ratkaisua asianomaisen henkilön luovuttamisesta kaikkien niiden tuomioiden osalta, joita eurooppalainen pidätysmääräys koskee.
- 21 Ensinnäkin on todettava, että käsiteltävänä oleva ennakkoratkaisupyyntö koskee puitepäätöksen 2002/584, joka kuuluu EUT-sopimuksen kolmannen osan vapauden, turvallisuuden ja oikeuden aluetta koskevassa V osastossa tarkoitettuihin aloihin, tulkintaa. Se voidaan näin ollen käsitellä kiireellisessä ennakkoratkaisumenettelyssä.

- 22 Toiseksi kiireellisyyttä koskevasta edellytyksestä on todettava, että unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan on otettava huomioon se, että pääasiassa kyseessä olevaan henkilöön kohdistuu parhaillaan vapaudenmenetys ja että hänen pitämisensä säilössä riippuu pääasian ratkaisusta (ks. vastaavasti tuomio 16.7.2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, 24 kohta). Lisäksi asianomaisen henkilön tilannetta on arvioitava sellaisena kuin se on ennakkoratkaisupyyntöä käsittelemiseksi kiireellisessä menettelyssä tehdyn pyynnön tutkinta-ajankohtana (ks. vastaavasti tuomio 15.2.2016, N., C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, 40 kohta).
- 23 Käsiteltävässä asiassa on yhtäältä selvää, että Dworzeckiin kohdistui kyseisenä ajankohtana vapaudenmenetys. Toisaalta Dworzeckin pitäminen säilössä riippuu pääasian ratkaisusta, koska häneen kohdistuvasta säilössä pitämistä koskevasta toimenpiteestä on ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämien selitysten mukaan määrätty häntä koskevan eurooppalaisen pädätysmääräyksen täytäntöönpanon yhteydessä.
- 24 Näissä olosuhteissa unionin tuomioistuimen neljäs jaosto on esittelevän tuomarin ehdotuksesta ja julkisasiamiestä kuultuaan päättänyt 10.3.2016 hyväksyä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen pyynnön käsiteltävänä olevan ennakkoratkaisupyyntöä käsittelemisestä kiireellisessä ennakkoratkaisumenettelyssä.

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen kysymys

- 25 Ensimmäisellä kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee, onko puitepäätöksen 2002/584 4 a artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdasta tulkittava siten, että kyseiseen säännökseen sisältyvät ilmaisut ”oli saanut haasteen henkilökohtaisesti tiedoksi ja siten saanut tiedon päätökseen johtaneen oikeudenkäynnin ajankohdasta ja paikasta” ja ”oli muilla keinoin tosiasiallisesti saanut virallisen tiedon kyseisen oikeudenkäynnin ajankohdasta ja paikasta siten, että voidaan kiistattomasti todeta, että hän oli tietoinen oikeudenkäynnistä” ovat unionin oikeuden itsenäisiä käsitteitä.
- 26 Aluksi on syytä palauttaa mieleen, että puitepäätöksen 2002/584 tavoitteena on – kuten erityisesti sen 1 artiklan 1 ja 2 kohdasta sekä sen johdanto-osan viidennessä ja seitsemännessä perustelukappaleesta ilmenee – korvata rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta 13.12.1957 tehtyyn eurooppalaiseen yleissopimukseen perustuva monenvälinen luovuttamisjärjestelmä vastavuoroisen tunnustamisen periaatteeseen perustuvilla oikeusviranomaisten välisillä rikoksesta tuomittujen tai epäiltyjen henkilöiden luovuttamisjärjestelyillä tuomioiden täytäntöönpanoa tai syytetoimenpiteitä varten (tuomio 5.4.2016, Aranyosi ja Căldăraru, C-404/15 ja C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 75 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 27 Ottamalla käyttöön uusi yksinkertaistettu ja tehokkaampi järjestelmä rikoslain rikkomisesta tuomittujen tai epäiltyjen henkilöiden luovuttamiseksi puitepäätöksellä 2002/584 pyritään helpottamaan ja nopeuttamaan oikeudellista yhteistyötä, jotta voitaisiin myötävaikuttaa sellaisen unionille asetetun tavoitteen toteutumiseen, jonka mukaan siitä tulee vapautteen, turvallisuuden ja oikeuteen perustuva alue, sen vankan luottamuksen perusteella, jonka on vallittava jäsenvaltioiden välillä (tuomio 5.4.2016, Aranyosi ja Căldăraru, C-404/15 ja C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 76 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 28 Unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan sekä unionin oikeuden yhtenäinen soveltaminen että yhdenvertaisuusperiaate edellyttävät, että unionin oikeuden sellaisen säännöksen sanamuotoa, joka ei sisällä nimenomaista viittausta jäsenvaltioiden oikeuteen sisältönsä ja ulottuvuutensa määrittämiseksi, on tavallisesti tulkittava koko unionissa itsenäisesti ja yhtenäisesti ja

että tässä tulkinnassa on otettava huomioon säännöksen asiayhteys ja kyseisellä lainsäädännöllä tavoiteltu päämäärä (tuomio 17.7.2008, Kozłowski, C-66/08, EU:C:2008:437, 42 kohta ja tuomio 15.10.2015, Axa Belgium, C-494/14, EU:C:2015:692, 21 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 29 Tässä yhteydessä on todettava, että vaikka puitepäätökseen 2002/584 ja erityisesti sen 4 a artiklan 1 kohtaan sisältyy useita nimenomaisia viittauksia jäsenvaltioiden kansalliseen lainsäädäntöön, mikään näistä viittauksista ei koske sen 4 a artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdan sisältyviä käsitteitä.
- 30 Kuten kaikki unionin tuomioistuimelle huomautuksia esittäneet osapuolet ovat väittäneet, näissä olosuhteissa on katsottava, että ensimmäisen kysymyksen kohteena olevat ilmaisut on ymmärrettävä siten, että ne ovat unionin oikeuden itsenäisiä käsitteitä, ja niitä on tulkittava yhtenäisesti unionin alueella.
- 31 Tätä tulkintaa tukee myös puitepäätöksen 2009/299 syntyhistoria. Kuten kyseisen puitepäätöksen johdanto-osan toisesta ja neljännessä perustelukappaleesta ilmenee, unionin lainsäätäjä on nimittäin todettuaan, että se, että sellaisen oikeudenkäynnin perusteella, jossa asianomainen henkilö ei ollut läsnä, tehtyihin ratkaisuihin liittyvistä kysymyksistä ei ole annettu yhtenäistä lainsäädäntöä, voi muun muassa haitata oikeudellista yhteistyötä, katsonut, että on tarpeen säätää selkeistä ja yhteisistä perusteista, joilla voidaan jättää tunnustamatta ratkaisuja, jotka on annettu sellaisen oikeudenkäynnin perusteella, jossa asianomainen henkilö ei ollut henkilökohtaisesti läsnä, ilman, että se on kuitenkin säännelty muotoja ja menetelmiä, joita käytetään mainitun puitepäätöksen mukaisten tavoitteiden saavuttamiseksi, mukaan lukien menettelyvaatimukset; niistä säädetään jäsenvaltioiden lainsäädännössä.
- 32 Edellä esitetystä seuraa, että puitepäätöksen 2002/584 4 a artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdan on tulkittava siten, että kyseiseen säännökseen sisältyvät ilmaisut ”oli saanut haasteen henkilökohtaisesti tiedoksi” ja ”oli muilla keinoin tosiasiallisesti saanut virallisen tiedon kyseisen oikeudenkäynnin ajankohdasta ja paikasta siten, että voidaan kiistattomasti todeta, että hän oli tietoinen oikeudenkäynnistä” ovat unionin oikeuden itsenäisiä käsitteitä, ja niitä on tulkittava yhtenäisesti koko unionissa.

Toinen kysymys

- 33 Toisella kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyrkii selvittämään, onko puitepäätöksen 2002/584 4 a artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohtaa tulkittava siten, että kyseisessä säännöksessä asetetut edellytykset täyttää pääasiassa kyseessä olevan kaltainen haasteen, jota ei ole annettu suoraan tiedoksi asianomaiselle henkilölle mutta joka on annettu tiedoksi asianomaisen henkilön osoitteessa kyseiseen talouteen kuuluvalla täysi-ikäiselle henkilölle, joka on sitoutunut antamaan haasteen tiedoksi hänelle, tiedoksi antaminen, kun eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ei käy ilmi, onko – ja jos on, milloin – kyseinen täysi-ikäinen henkilö tosiasiallisesti antanut kyseisen haasteen tiedoksi asianomaiselle henkilölle.
- 34 Puitepäätöksen 2002/584 4 a artiklan 1 kohdan mukaan täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen voi kieltäytyä panemasta täytäntöön eurooppalaista pidätysmääräystä, joka on annettu vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen täytäntöönpanoa varten, jos henkilö ei ollut henkilökohtaisesti läsnä ratkaisuun johtaneessa oikeudenkäynnissä, jollei eurooppalaisessa pidätysmääräyksessä todeta, että kyseisen 1 kohdan a, b, c tai d alakohdassa asetetut edellytykset täyttyvät.

- 35 Tästä seuraa, että täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen on lähtökohtaisesti velvollinen panemaan eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöön siitä huolimatta, että asianomainen henkilö ei ole ollut läsnä ratkaisuun johtaneessa oikeudenkäynnissä, jos puitepäätöksen 2002/584 4 a artiklan 1 kohdan a, b, c tai d alakohdassa asetetut edellytykset täyttyvät.
- 36 Erityisesti kyseisen puitepäätöksen 4 a artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdasta on todettava, että täytäntöönpanosta vastaavalla oikeusviranomaisella on tällainen velvollisuus silloin, kun asianomainen henkilö joko ”oli saanut haasteen henkilökohtaisesti tiedoksi ja siten saanut tiedon päätökseen johtaneen oikeudenkäynnin ajankohdasta ja paikasta” tai ”oli muilla keinoin tosiasiallisesti saanut virallisen tiedon kyseisen oikeudenkäynnin ajankohdasta ja paikasta siten, että voidaan kiistattomasti todeta, että hän oli tietoinen oikeudenkäynnistä”.
- 37 Kun otetaan huomioon puitepäätöksellä 2009/299 tavoitellut päämäärät, sellaisina kuin ne on mainittu tämän tuomion 31 kohdassa, on katsottava, että puitepäätöksen 2002/584 4 a artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdassa säädetyillä haasteen tiedoksiantotavoilla pyritään niiden selkeyden ja yhteisyyden avulla takaamaan korkeatasoinen suoja ja mahdollistamaan se, että täytäntöönpanosta vastaava viranomainen luovuttaa asianomaisen henkilön siitä huolimatta, että kyseinen henkilö ei ole ollut läsnä hänen tuomitsemiseensa johtaneessa oikeudenkäynnissä, kunnioittaen kuitenkin täysin puolustautumisoikeuksia.
- 38 Puitepäätöksen 2002/584 4 a artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdassa tarkoitettuja haasteen tiedoksiantoa koskevia edellytyksiä noudattamalla voidaan nimittäin varmistaa se, että asianomainen henkilö on saanut asianmukaiseen aikaan tiedon oikeudenkäyntinsä ajankohdasta ja paikasta, ja mahdollistetaan siten se, että täytäntöönpanosta vastaava viranomainen katsoo, että puolustautumisoikeuksia on kunnioitettu.
- 39 Kyseisessä puitepäätöksen 2002/584 säännöksessä säädettyjä edellytyksiä on tulkittava näiden seikkojen valossa.
- 40 Alankomaiden, Puolan ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallitukset katsovat, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa haasteen tiedoksi antamisessa on kyse puitepäätöksen 2002/584 4 a artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdassa tarkoitettusta toisesta tapauksesta. Ne katsovat, että kun puitepäätöksen 2002/584 tavoite otetaan huomioon, haasteen, joka on annettu haasteen vastaanottajan poissa ollessa tiedoksi kyseisen vastaanottajan talouteen kuuluvalla täysi-ikäiselle henkilölle, joka on sitoutunut antamaan haasteen tiedoksi hänelle, tiedoksi antamisen perusteella voidaan katsoa, että kyseinen henkilö on näin saanut oikeudellisesti riittävällä tavalla tiedon oikeudenkäyntinsä ajankohdasta ja paikasta. Erityisesti Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus viittaa tässä yhteydessä puitepäätöksen 2009/299 johdanto-osan kahdeksanteen perustelukappaleeseen, jonka mukaan Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti erityistä huomiota voidaan, silloin kun se on tarkoituksenmukaista, kiinnittää myös siihen, onko asianomainen henkilö pyrkinyt saamaan hänelle osoitettua tietoa.
- 41 Sitä vastoin Euroopan komissio katsoo, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen haasteen tiedoksi antaminen ei täytä puitepäätöksen 2002/584 4 a artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdan sisältäviä edellytyksiä. Vaikka kyseinen toimitus ei sulje pois sitä, että haastetulle henkilölle voidaan pätevästi antaa tieto hänen oikeudenkäyntinsä ajankohdasta ja paikasta epäsuorasti muiden henkilöiden välityksellä, kunhan osoitetaan, että – kuten mainitussa säännöksessä edellytetään – haastettu henkilö on todella saanut kyseisen tiedon, pidätysmääräyksen antaneen oikeusviranomaisen on kuitenkin esitettävä seikkoja, jotka osoittavat, että asianomainen henkilö on todella saanut kyseisen tiedon. Näin ollen sen, että oikeudelliseen fiktioon perustuva tiedoksi antaminen otetaan huomioon, vaikka pidätysmääräyksen antanut oikeusviranomainen ei ole – kuten ilmeisesti käsiteltävässä asiassa – esittänyt lisäseikkoja, jotka olisivat omiaan osoittamaan, että kyseinen henkilö on tosiasiallisesti saanut kyseiseltä viranomaiselta tiedon oikeudenkäyntinsä ajankohdasta ja paikasta, ei voida katsoa olevan kyseisen säännöksen mukaista.

- 42 Tässä yhteydessä on muistutettava, että vaikka rikosasian vastaajan oikeus olla henkilökohtaisesti läsnä oikeudenkäynnissä on oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevan oikeuden olennainen osa, kyseinen vaatimus ei ole ehdoton. Vastaaja voi omasta halustaan nimenomaisesti tai hiljaisesti luopua kyseisestä oikeudesta, kunhan luopuminen osoitetaan yksiselitteisesti ja siihen liitetään vähimmäistakeet, jotka vastaavat sen rikoksen vakavuutta, josta vastaajaa vastaan on nostettu syyte; oikeudesta ei myöskään voida luopua tärkeän yleisen edun vastaisesti. Oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin ei erityisesti voida todeta loukatun, vaikka vastaaja ei ole ollut oikeudenkäynnissä läsnä henkilökohtaisesti, jos hänelle on ilmoitettu oikeudenkäynnin ajankohdasta ja paikasta tai jos häntä on puolustanut hänen valtuuttamansa oikeudenkäyntiasiamies (ks. vastaavasti tuomio 26.2.2013, C-399/11, Melloni, EU:C:2013:107, 49 kohta).
- 43 Henkilön, joka on haastettu vastaajana rikostuomioistuimeen, oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin edellyttää siten sitä, että hän on saanut tiedon tavalla, joka mahdollistaa sen, että hän voi järjestää puolustuksensa tehokkaasti. Puitepäätöksen 2002/584 4 a artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdalla pyritään saavuttamaan tämä tavoite ilman, että siinä kuitenkaan täsmennetään tyhjentävästi, mitkä ovat ne keinot, joita tässä tarkoituksessa voidaan käyttää. Haasteen henkilökohtaisen tiedoksi antamisen lisäksi kyseisessä säännöksessä asetetut edellytykset nimittäin täytyvät, jos asianomainen henkilö oli tosiasiallisesti saanut virallisen tiedon hänen oikeudenkäyntinsä ajankohdasta ja paikasta ”muilla keinoin”.
- 44 Tässä yhteydessä on todettava, että – kuten puitepäätöksen 2009/299 johdanto-osan neljännessä perustelukappaleessa täsmennetään – kyseisen puitepäätöksen tarkoituksena ei ole säännellä unionin oikeuden tasolla muotoja ja menetelmiä, joita toimivaltaiset viranomaiset käyttävät luovuttamismenettelyn yhteydessä, mukaan lukien kyseisen jäsenvaltion oikeuden mukaan sovellettavat menettelyvaatimukset.
- 45 Tämän tuomion 43 kohdassa mainittu puitepäätöksen 2002/584 4 a artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdan tavoite saavutetaan väistämättä mainitun säännöksen alkuosassa tarkoitettulla, ”henkilökohtaisesti” suoritettulla tiedoksi antamisella, koska tällaisella tiedoksiantotavalla varmistetaan se, että asianomainen henkilö on itse saanut haasteen tiedoksi ja näin ollen saanut tiedon oikeudenkäyntinsä ajankohdasta ja paikasta.
- 46 Kyseisen säännöksen loppuosassa asetetuilla edellytyksillä pyritään saavuttamaan sama haastetun henkilön korkeatasoinen suoja huolehtimalla siitä, että kyseinen henkilö on tietoinen oikeudenkäyntinsä ajankohdasta ja paikasta.
- 47 Kun otetaan huomioon erityisesti puitepäätöksen 2002/584 4 a artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdan sanamuoto, jonka mukaan on voitava kiistattomasti todeta, että asianomainen henkilö ”oli tietoinen oikeudenkäynnistä”, se, että haaste on annettu tiedoksi kolmannelle henkilölle, joka on sitoutunut antamaan mainitun haasteen tiedoksi asianomaiselle henkilölle, ei voi siitä riippumatta, kuuluuko kolmas henkilö asianomaisen henkilön talouteen vai ei, yksin täyttää näitä vaatimuksia. Tällainen tiedoksiantotapa ei nimittäin mahdollista sitä, että voitaisiin kiistattomasti todeta, että asianomainen henkilö on ”tosiasiallisesti” saanut tiedon oikeudenkäyntinsä ajankohdasta ja paikasta, eikä sitä, että tarvittaessa voitaisiin kiistattomasti todeta, milloin hän on tarkalleen saanut kyseisen tiedon.
- 48 Kuten komissio on todennut, ei voida tosin lähtökohtaisesti sulkea pois sitä, että haasteen tiedoksi antaminen kolmannelle henkilölle täyttää puitepäätöksen 2002/584 4 a artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdan vaatimukset. Jotta kyseisen säännöksen tavoite voidaan saavuttaa, on kuitenkin voitava kiistattomasti todeta, että kyseinen kolmas henkilö on tosiasiallisesti antanut haasteen tiedoksi asianomaiselle henkilölle.

- 49 Tässä yhteydessä pidätysmääräyksen antaneen oikeusviranomaisen on mainittava eurooppalaisessa pidätysmääräyksessä ne seikat, joiden perusteella se on todennut, että asianomainen henkilö on tosiasiallisesti saanut virallisen tiedon oikeudenkäyntinsä ajankohdasta ja paikasta. Kun täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen varmistaa, että puitepäätöksen 2002/584 4 a artiklan 1 kohdan a alakohdan sisältyvät edellytykset täyttyvät, se voi myös tukeutua muihin seikkoihin, kuten muun muassa seikkoihin, jotka se on saanut tietoonsa asianomaista henkilöä kuultaessa.
- 50 Lisäksi on todettava, että koska puitepäätöksen 2002/584 4 a artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdassa tarkoitettut tapaukset on suunniteltu harkinnanvaraisen perusteen, jolla voidaan jättää tunnustamatta ratkaisuja, poikkeuksiksi, täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen voi joka tapauksessa jopa sen jälkeen, kun se on todennut, että kyseinen tilanne ei kuulu niiden piiriin, ottaa huomioon muita seikkoja, joiden perusteella se voi varmistaa, että asianomaisen henkilön luovuttaminen ei merkitse hänen puolustautumisoikeuksiensa loukkaamista.
- 51 Tällaisen mainitun harkinnanvaraisen perusteen, jolla voidaan jättää tunnustamatta ratkaisuja, arvioinnin yhteydessä täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen voi siten ottaa huomioon asianomaisen henkilön käyttäytymisen. Tässä luovuttamismenettelyn vaiheessa voidaan nimittäin kiinnittää erityistä huomiota siihen, että asianomainen henkilö on mahdollisesti toiminut ilmeisen huolimattomasti, erityisesti silloin, kun käy ilmi, että hän on yrittänyt välttää sen, että hänelle annetaan hänelle osoitettu tieto tiedoksi.
- 52 Samoin täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen voi myös ottaa huomioon sen Puolan hallituksen unionin tuomioistuimessa pidetyssä istunnossa mainitseman seikan, että pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion kansallisessa lainsäädännössä annetaan joka tapauksessa asianomaiselle henkilölle oikeus vaatia uudelleen käsittelyä silloin, kun – kuten käsiteltävässä asiassa – haasteen tiedoksi antamisen katsotaan tapahtuneen siten, että haaste on jätetty asianomaisen henkilön talouteen kuuluvalla täysi-ikäiselle henkilölle.
- 53 Joka tapauksessa täytäntöönpanosta vastaavalla oikeusviranomaisella on mahdollisuus pyytää puitepäätöksen 2002/584 15 artiklan 2 kohdan nojalla kiireellisesti lisätietoja, jos se katsoo, että pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion toimittamat tiedot eivät riitä, jotta se voisi tehdä päätöksen luovuttamisesta.
- 54 Kaiken edellä esitetyn perusteella toiseen kysymykseen on vastattava, että puitepäätöksen 2002/584 4 a artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdalla on tulkittava siten, että kyseisessä säännöksessä asetettuja edellytyksiä ei täytä yksin pääasiassa kyseessä olevan kaltainen haasteen, jota ei ole annettu suoraan tiedoksi asianomaiselle henkilölle mutta joka on annettu tiedoksi asianomaisen henkilön osoitteessa kyseiseen talouteen kuuluvalla täysi-ikäiselle henkilölle, joka on sitoutunut antamaan haasteen tiedoksi hänelle, tiedoksi antaminen, kun eurooppalaisen pidätysmääräyksen perusteella ei voida varmistaa, onko – ja jos on, milloin – kyseinen täysi-ikäinen henkilö tosiasiallisesti antanut kyseisen haasteen tiedoksi asianomaiselle henkilölle.

Oikeudenkäyntikulut

- 55 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (neljäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) Eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä 13.6.2002 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2002/584/YOS, sellaisena kuin se on muutettuna 26.2.2009 tehdyllä neuvoston puitepäätöksellä 2009/299/YOS, 4 a artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohtaa on tulkittava siten, että kyseiseen säännökseen sisältyvät ilmaisut ”oli saanut haasteen henkilökohtaisesti tiedoksi” ja ”oli muilla keinoin tosiasiallisesti saanut virallisen tiedon kyseisen oikeudenkäynnin ajankohdasta ja paikasta siten, että voidaan kiistattomasti todeta, että hän oli tietoinen oikeudenkäynnistä” ovat unionin oikeuden itsenäisiä käsitteitä, ja niitä on tulkittava yhtenäisesti koko Euroopan unionissa.
- 2) Puitepäätöksen 2002/584, sellaisena kuin se on muutettuna puitepäätöksellä 2009/299, 4 a artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohtaa on tulkittava siten, että kyseisessä säännöksessä asetettuja edellytyksiä ei täytä yksin pääasiassa kyseessä olevan kaltainen haasteen, jota ei ole annettu suoraan tiedoksi asianomaiselle henkilölle mutta joka on annettu tiedoksi asianomaisen henkilön osoitteessa kyseiseen talouteen kuuluvalla täysi-ikäiselle henkilölle, joka on sitoutunut antamaan haasteen tiedoksi hänelle, tiedoksi antaminen, kun eurooppalaisen pidätysmääräyksen perusteella ei voida varmistaa, onko – ja jos on, milloin – kyseinen täysi-ikäinen henkilö tosiasiallisesti antanut kyseisen haasteen tiedoksi asianomaiselle henkilölle.

Allekirjoitukset